

12/6850

17. desember 2015

Registreringsrapport

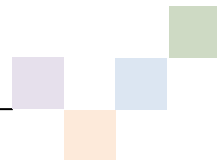
Uten funn av automatisk fredete/nyere tids kulturminner.

Lørenskog kommune - Gjenvinningsstasjon

Lørenskog kommune

Maria Spitalen Valum

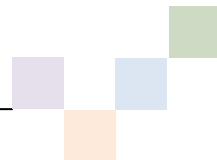
Arkeologisk feltenhet, Akershus fylkeskommune

SAKSNR OG NAVN		12/6850 LØRENSKOG KOMMUNE - GJENVINNINGSSSTASJON			
KOMMUNE		LØRENSKOG			
GÅRDSNR. OG NAVN		BRUKSNR. OG NAVN			
109 NORDLI		1 NORDLI, 21, 22			
ØKONOMISK SAMMENDRAG	UNDERSØKELSEN ER UTFØRT AV		DATO/ PERIODE	TYPE ARBEID	TIMER
	MARIA SPITALEN VALUM		6-13/8 2015	FORARBEID	3
	MARIA SPITALEN VALUM		17-19/8 2015	FELTARBEID	22,5
	MARIA SPITALEN VALUM		17/12 2015	RAPPORT	4,5
	SUM				30
	FUNN			ASKELOADDEN IDNR.	
	X	INGEN FUNN			
		FUNN AV AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER			
		FUNN AV IKKE AUTOMATISK FREDETE KULTURMINNER			
		UTVIDET REGISTRERING – UTGRAVD			
	NATURVITENSKAPELIGE PRØVER				ANTALL

Innholdsfortegnelse

INNLEDNING	4
Områdebeskrivelse	4
Steds- og gårdsnavn	7
Gårdsnavnsbeskrivelse	7
Tidligere funn på den berørte gården	7
Automatisk fredete kulturminner	7
METODE	8
Overflateregistrering	8
Maskinell sjakting	8
Prøvestikking	8
UNDERSØKELSEN	10
Fotoliste	12
Kartliste	12

Innledning

Bakgrunn for registreringen av automatisk fredete kulturminner er reguleringsplan på Nordli gbnr. 109/1, 21, 22 i Lørenskog kommune. Formålet med planen er å tilrettelegge for etablering av en ny gjenvinningsstasjon med tilhørende infrastrukturtiltak og nødvendig skjerming.

Registreringen oppfyller undersøkelsesplikten i henhold til kulturminneloven § 9. Utgiftene til registreringen dekkes av tiltakshaver jf. kml § 10.

Registreringen ble gjennomført av Maria Spitalen Valum i perioden 17.8.-19.8.2015. Det ble ikke gjort funn av kulturminner i forbindelse med registreringen.

Områdebeskrivelse

Berørte gårder:

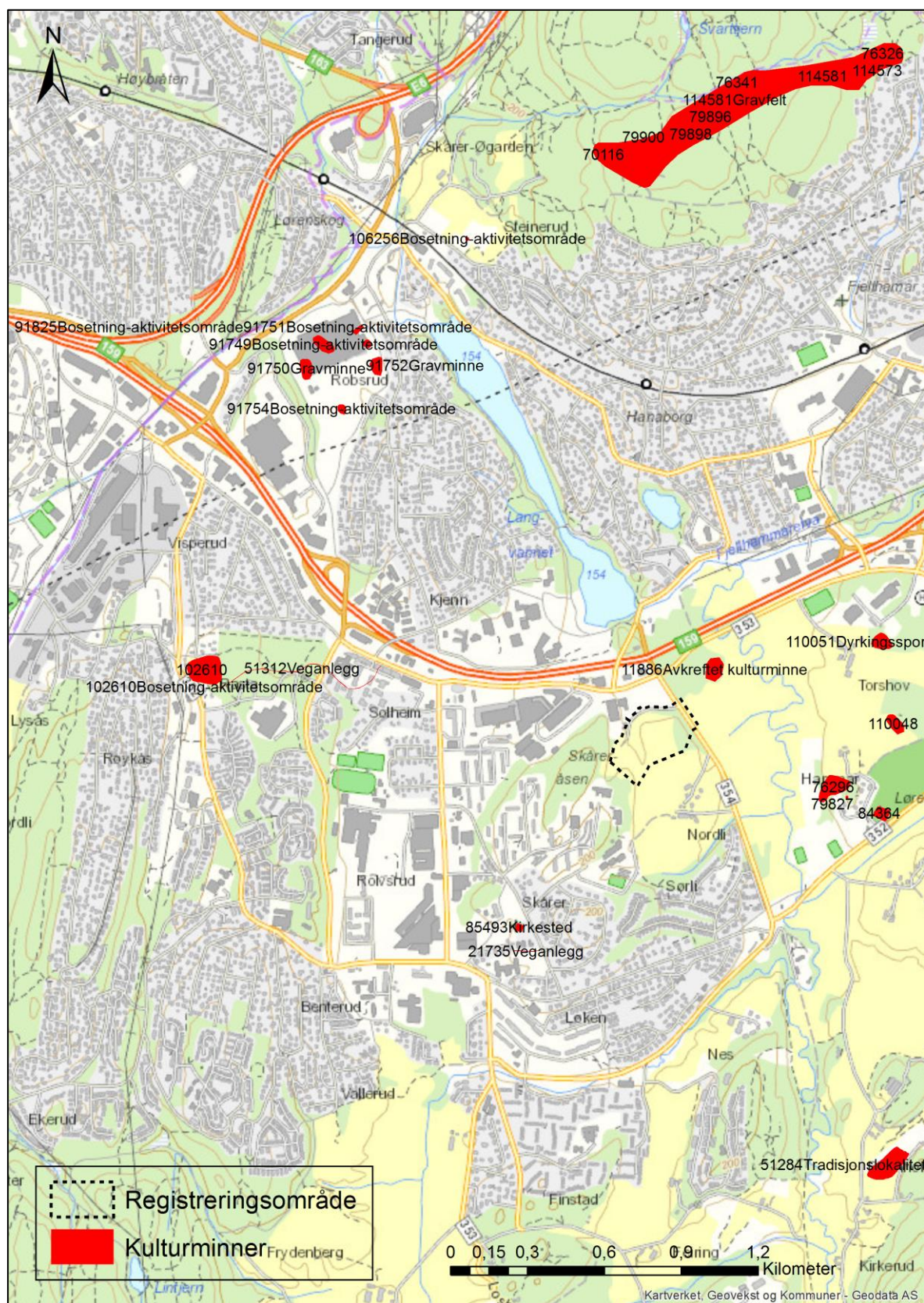
Gnr./navn	Bnr./navn
109 Nordli	1 Nordli, 21, 22

Registreringsområdet omfatter dyrket mark og et mindre skogsområde på Nordli gård, samt Nordliveien og deler av dagens gjenvinningsstasjon. Planområdet ligger mellom Kjenn og Skårer, langs Fv 354, og ca. 100 meter fra rundkjøringen og krysset Solheimveien/ Nordliveien.

Registreringsområdet ligger 170 meter nord for tunet på Nordli gård, og 500 meter vest for gårdene Torshov og Hammer. Det er registrert flere kulturminner i området tidligere, og deler av planområdet hadde potensiale for funn av automatisk fredete kulturminner.

Foto 1: Planområdet sett mot gjenvinningsstasjonen. Tatt mot vest-nordvest.

Kart 1: Kartet viser registreringsområdet, og beliggenhet i forhold til kjente kulturminner.

Foto 2: Planområdet sett mot skog i øst. Tatt mot øst.

Foto 3: Gården Nordli gbnr 109/1, sett fra høyden lengst sør i planområdet. Tatt mot øst-sørøst.

Steds- og gårdsnavn

Gårdsnavnene i et område kan i mange tilfeller fortelle oss mye om bosetningshistorien. Enkelte navn kan knyttes opp til bestemte tidsrom. Andre ganger kan de fortelle om karakteristiske naturtrekk som i dag er tapt, eller gi informasjon om aktivitet som har vært knyttet til området eller gården.

Grunnlaget for den tradisjonelle gårdsnavnskronologien er opplysninger innsamlet og systematisert av Oluf Rygh (1898a-b). Ryghs opplysninger om stedsnavnene og de eldste skriftlige navnbeleggene gir sammen med kjente kulturminner, oldsaksfunn og topografi et utgangspunkt for videre diskusjon av bebyggelsens alder.

Gårdsnavnsbeskrivelse

Nordli er et sammensatt gårdsnavn som opprinnelig har hatt endelse på -vin. Disse navnene stammer fra de første århundrene etter Kristi fødsel, og betyr eng eller beite.

Utdrag fra Rygh:

109. Nordli. Udt. nóðlí. -- Liid (nordre) RB. 405. 406. 407.

409. Liidt 1578. Lijdt 1594.1/2. Lij 1666. Lie 1723.

Líð f., Lien. Dette og følgende No. have selvfølgelig engang været en samlet Gaard.

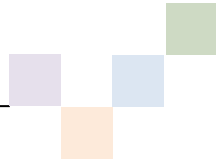
Tidligere funn på den berørte gården

En naturlig haug er registrert som et avkreftet kulturminne på gården, ca. 130 meter nordøst for planområdet. Lokalt oppfattes haugen som en gravhaug, og er derfor registrert i kulturminnedatabasen Askeladden, men det dreier seg antakelig om en naturdannelse. Dersom det skal gjøres tiltak i dette området senere, anbefales det at haugen undersøkes nærmere.

Automatisk fredete kulturminner

Det er registrert mange kulturminner i nærområdet. De mest nærliggende ligger på gårdene Hammer og Torshov, hvor det er registrert bosetningsspor fra steinalder, bronsealder og jernalder.

Askeladdens idnr.	Funntype	Datering	Gårdsnr./-navn	Avstand til planen
110048	Bosetning-aktivitetsområde	Vikingtid	111 Hammer	760 m
110049	Bosetning-aktivitetsområde	Bronsealder - 1600-tall	111 Hammer 112 Torshov	1 km
76296	Bosetning-aktivitetsområde	Steinalder	111 Hammer	500 m
79827	Tradisjonslokalitet - Olavskilde	Førreformatorisk tid	111 Hammer	700 m
84364	Kirkested	Middelalder	111 Hammer	800 m

Metode

Overflateregistrering

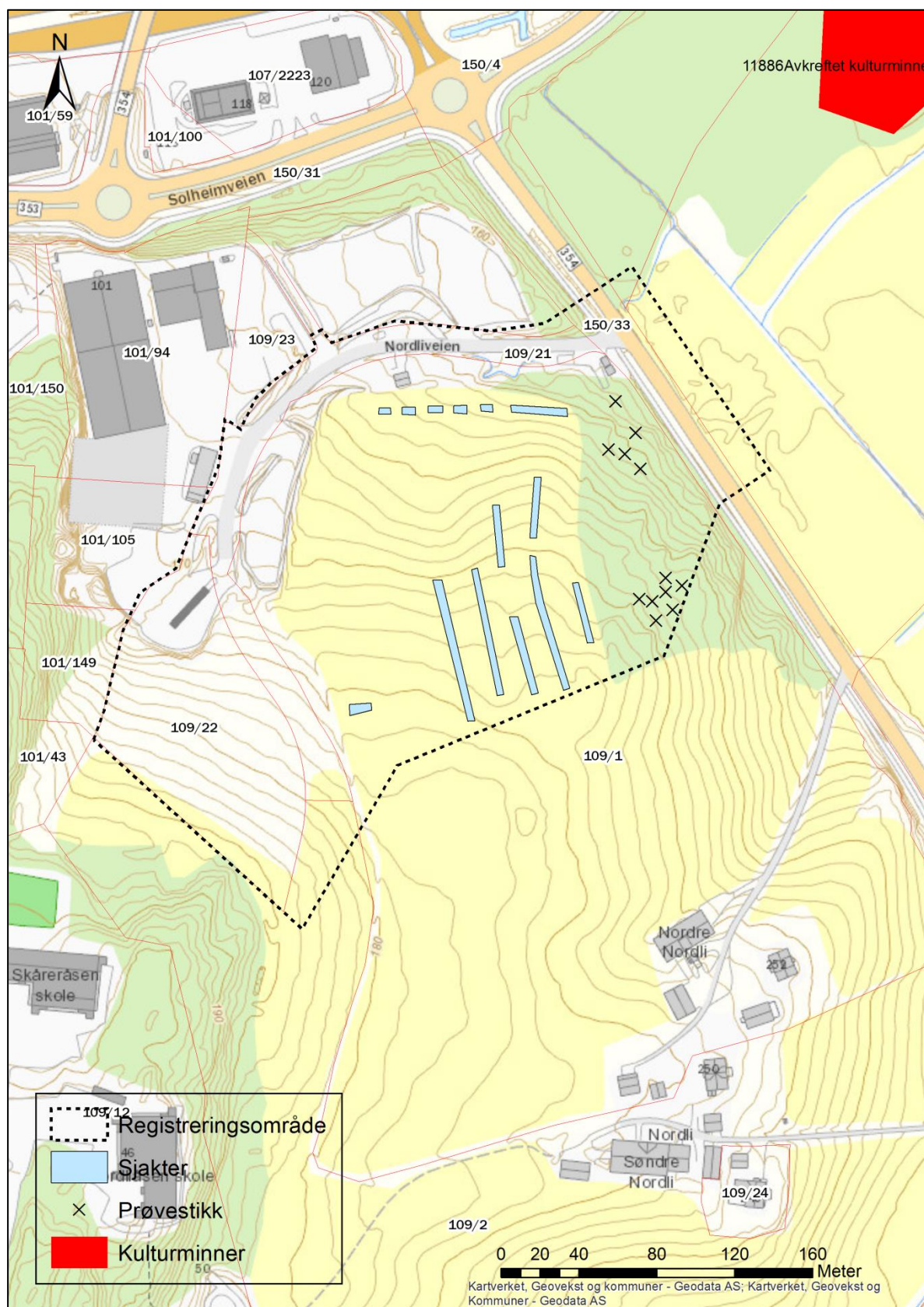
I skog og utmark blir området befart til fots og gjennomgått systematisk visuelt for å se etter synlige kulturminner som gravhauger/røyser, steinstrenger, kullgroper, tjæremiler, tufter, hulveier mfl. Kulturminnene vil fortegne seg som fordypninger, forhøyninger eller som steinansamlinger der størrelse, beliggenhet og form kan gi informasjon om den aktiviteten som har vært i området. Undergrunnen blir sondert ved hjelp av jordbor, en ca. 1 meter lang metallstang der det er frest ut et spor som gjør det mulig å ta ut en profil av undergrunnen. Overflatebefaringen gir også grunnlag for planlegging av ev. videre undersøkelser. Områdets topografi, undergrunn og plassering i forhold til kjente funn i nærområdet vurderes. Aktuelle lokaliseringsfaktorer varierer etter landskapsutnyttelse og erverv til forskjellige tider, og landskapet kan ha forandret seg mye frem til i dag.

Maskinell sjakting

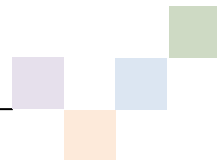
I dyrket mark er det vanlig å bruke gravemaskin for å søke etter strukturer skjult under matjorden. Man bruker skuffen som en høvel og skreller av matjorden for å avdekke forhistoriske lag og strukturer. Slike strukturer kan være bosetningsspor i form av kulturlag, tufter, stolpehull, veggrøfter, kokegroper og ildsteder. Det kan være spor etter erverv i form av dyrkingslag, rydningsrøyser, geiler, steinstrenger, stakketufter, veifar, eller det kan være spor etter gravskikk i form av overpløyd gravhauger, røyser eller flatmarksgraver. Strukturene vil ofte skille seg fra matjord og undergrunn ved at de har annet fyll og konsistens. Ved stor tvil om strukturen er av forhistorisk art kan den snittes for å bekrefte eller avkrefte. Bredde på, og avstand mellom, sjakter blir bestemt av evaluering av undergrunn, prioriteringer og disponibel tid.

Prøvestikking

For å lete etter steinalderboplasser og for å lese den horisontale stratigrafien i undergrunnen er det vanlig å grave prøvestikk. Prøvestikk er ca. 40 x 40 cm store hull som graves med spade ned i antatt steril undergrunn. Hullene graves sjiktvis etter stratigrafi slik at en får god kontroll på hvor i prøvestikket eventuelle funn ligger. Massene blir fortrinnsvis vannsåldet hvis dette er mulig, hvis ikke tørrsåldet. Det blir brukt 4 mm nettingsåld, slik at funn i form av redskaper, avfall etter redskapsproduksjon, brente bein, kull osv. blir liggende lett synlig igjen i såldet. Manuell prøvestikking benyttes også for å påvise eldre dyrkingslag i områder hvor det av ulike årsaker ikke er aktuelt å bruke gravemaskin, for eksempel i områder tilknyttet setre, ødegårder eller i tett skog. Metoden brukes også i forbindelse med undersøking av kullgroper, kullmiler, tjæremiler og lignende kulturminner. I disse tilfellene er det imidlertid ikke nødvendig å sålde massene.

Kart 2: Kartet viser registreringsområdet med sjakter og prøvestikk.

Undersøkelsen

Undersøkelsen ble gjennomført i løpet av tre dager i august, og det var sol og varmt alle dagene.

Vestre deler av planområdet er gammelt fyllingsområde, og undersøkelsen konsentrerte seg derfor om østre deler av dyrka mark, samt skogsområdet ned mot Fv 354. Det ble gravd en testsjakt i vestre del, som viste at den eldre fyllinga strekker seg lengre inn i planområdet enn det som er markert på basiskartet.

Det ble prioritert å sjakte på høyden mot skogen øst i planområdet, da potensiale for å finne kulturminner ble vurdert som størst i dette området. Her var det for det meste lett grå leire, med enkelte partier med silt. Matjordslaget varierte mellom 20-50 cm.

Foto 4: Sjakter i dyrka mark på det øverste platået, med utsyn mot gjenvinningsstasjonen i nordvest.

Det ble videre gravd testsjakter i det lavereliggende partiet i nord, mot Nordliveien. Her var det blåleire fram til sjakten nærmest skogen. Av prioriteringsgrunner ble ikke det mindre området øst for Fv 354 sjaktet.

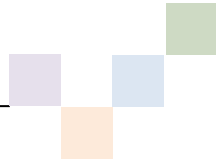
Det ble brukt litt over to dagsverk på sjaktingen, og resten av tiden ble det prøvestykket i skogsområdet. Her var det spesielt et fint område lengst sørøst, med en fin flate med sandundergrunn. Alle prøvestikkene var negative.

Foto 5: Testsjakter nord i planområdet. Tatt mot vest-nordvest.

Foto 6: Fra skogsområdet der det ble prøvestukket. Tatt mot nord-nordvest.

Fotoliste

Foto 1: Planområdet sett mot gjenvinningsstasjonen. Tatt mot vest-nordvest.....	4
Foto 2: Planområdet sett mot skog i øst. Tatt mot øst.	6
Foto 3: Gården Nordli gbnr 109/1, sett fra høyden lengst sør i planområdet. Tatt mot øst-sørøst.....	6
Foto 4: Sjakter i dyrka mark på det øverste platået, med utsyn mot gjenvinningsstasjonen i nordvest.	10
Foto 5: Testsjakter nord i planområdet. Tatt mot vest-nordvest.	11
Foto 6: Fra skogsområdet der det ble prøvestykket. Tatt mot nord-nordvest.	11

Kartliste

Kart 1: Kartet viser registreringsområdet, og beliggenhet i forhold til kjente kulturminner.	5
---	---